

Discurs íntegre del president a la Reunió del Cercle d'Economia

Trobada anual del Cercle d'Economia, 22 de maig de 2024

President del Cercle, conselleres i consellers, alcalde, expresidents de la Generalitat, autoritats, socis del cercle, expresidents del cercle, senyores i senyors.

És un plaer participar, un any més, a la reunió anual del Cercle d'Economia i poder compartir algunes reflexions sobre el progrés i la solidesa de la nostra economia així com sobre la conjuntura actual.

Sempre ha estat per mi un plaer, al llarg d'aquests anys de servei públic, exercint de conseller d'Economia, de vicepresident i de president de la Generalitat de Catalunya, poder participar en aquestes jornades. Vull agrair al Cercle l'oportunitat de poder-me explicar, de poder fer un debat d'idees que estimula i que enriqueix, sobretot pel compromís que tenim amb el conjunt del país.

És evident que en aquests moments el país viu una etapa d'impàs polític que correspon a la fi d'una legislatura i l'inici de la següent, i que, per tant, correspondrà al nou Parlament de Catalunya, que es formarà el proper 10 de juny, decidir quins seran els següents passos.

Així doncs, avui no parlaré d'actualitat política, perquè correspon a qui en té la responsabilitat a partir d'ara, al Parlament de Catalunya, i per ser coherent amb la decisió que vaig anunciar la setmana passada. No parlaré de negociacions, ni de pactes o possibles acords, perquè no és el que em correspon. Tampoc faré un balanç excessivament exhaustiu de la feina d'aquests darrers anys, però sí que voldria traslladar a tots vostès una idea, i és que l'economia catalana és una economia robusta, plena de reptes, evidentment, però que pot afrontar aquests reptes des d'una solidesa molt major, avui, el 2024, que no pas fa 3 anys.

No tinc cap mena de dubte que al final de la meva presidència deixem el país molt millor del que ens el vam trobar. Tenint en compte que tot just fa 3 anys, encara teníem els efectes d'una pandèmia que es va anar allargant, que hem viscut uns episodis d'inflació extremadament alts, una guerra d'Ucraïna que ha tingut un impacte humanitari, geopolític i també econòmic, i una sequera de la que avui podem respirar una mica més tranquils, però que també és un avís molt clar que els aspectes climàtics seran un dels principals reptes de futur.

Malgrat aquest context, podem dir que l'estabilitat i la fortalesa de l'economia catalana s'ha demostrat i no és una qüestió conjuntural. No és només fruit del moment, sinó que Catalunya ha tingut la capacitat de dotar-se econòmicament d'una solidesa de caràcter estructural en termes de creixement, de prosperitat i d'oportunitats. Tenim molt bons fonaments i deixem uns bons fonaments que cal saber aprofitar.

L'any 2023 (ara que en tenim unes primeres dades), és ben clar que l'economia catalana va accelerar-se, un creixement que es manté en aquest primer trimestre del 2024 en el context del nostre entorn més immediat, que és el de la zona euro, en què les economies principals encara estan en creixement negatiu o en una situació de creixement molt i molt tímid, generant una situació d'incertesa geopolítica que s'accentua cada setmana, amb uns tipus d'interès encara elevats, però amb la perspectiva que pugui entrar en una etapa de moderació a la segona part de l'any.

Aquest primer trimestre, el PIB català, segons les nostres estimacions, va créixer un 0,8% respecte al trimestre anterior i un 2,6% en termes interanuals, augments superiors a la resta de l'Estat i a la resta de la zona euro.

M'agradaria destacar, avui que parlem de productivitat, la contribució de la indústria a aquest creixement, un creixement del 4,4% interanual, especialment en branques com els vehicles de motor, equips elèctrics, indústria alimentària i farmacèutica, amb uns serveis que mantenen un ritme sòlid, amb una construcció que manté una evolució positiva, que manté la capacitat inversora. També un sector agrari que modera la seva caiguda després d'uns anys molt difícils per l'augment dels costos de producció, especialment de fertilitzants o els efectes de la sequera.

Per tant, en termes globals i agregats, però sobretot en termes comparats, podem dir, i crec que ens hem de dir, que l'economia catalana va bé, que va molt bé. Però això no ens hauria de fer caure en un fals triomfalisme. L'autoestima de la nostra economia és important, però mai hem de caure en l'autocomplaença.

Avui a Catalunya hi ha més gent treballant que mai en tota la història. Tenim una de les xifres d'atur més baixes dels darrers 16 anys. En aquesta legislatura que ara tanquem, hem creat prop de 370.000 nous llocs de treball a Catalunya. Avui l'economia catalana continua creixent per sobre de la mitjana de l'Estat, i per sobre de la mitjana de la Unió Europea.

Any rere any, batem nous rècords d'exportacions. L'any passat vam superar ja aquesta xifra simbòlica i alhora significativa dels 100.000 milions d'euros, en concret 100.600 milions d'euros d'exportacions.

Les inversions estrangeres continuen. I continuen, a més, en sectors que precisament aposten per un increment de la productivitat, que seran llavor de l'increment de la productivitat futura. Després en donaré alguns exemples.

També es deu a que, després d'uns anys en què, ha costat recuperar-se de les polítiques d'austeritat, no només s'han deixat les retallades enrere, sinó que també hem recuperat la capacitat inversora de la Generalitat, sanejant els comptes públics.

Quan vaig començar la meva etapa de servei públic al Govern de Catalunya, la Generalitat tenia un deute en relació al PIB del 37%. Acabem aquest any, arribarem al 29%. Fruit dels acords polítics que vam assolir la passada tardor, des del Govern i també des del grup parlamentari d'Esquerra Republicana, a Madrid arribarem a un 23%.

Per tant, comptes sanejats, ho reflecteixen les agències de ràting. També hem treballat braç a braç amb els agents socials del nostre país, a qui vull agrair tota la seva col·laboració. Sindicats i organitzacions empresarials, fent del diàleg i de la concertació una nova governança que espero que tingui continuïtat perquè és bona pel país.

Hem centrat la política econòmica, i crec que aquesta és l'aposta per la productivitat futura del nostre país, en la reindustrialització de Catalunya. Noms propis, com Kronospam, Lotte o Chery, són els exemples d'una política industrial de captació d'inversions amb col·laboració amb administracions, amb el sector privat i amb les institucions europees, que ha tingut resultats molt positius.

Però també, al costat de la reindustrialització, tenim un altre de les llavors que ja està començant a produir els fruits de la productivitat futura de Catalunya, que ens hem de guanyar avui, especialment en l'àmbit de les ciències de la vida i en l'àmbit del coneixement. Aquest és el mascaró de proa de la societat i de l'economia catalana.

Si en una cosa podem ser competitiu, i ho som, és també en captar inversions privades en aquest àmbit. Abans en feia menció l'alcalde de Barcelona. L'aposta sense precedents d'Astrazeneca per Catalunya és extraordinària. És la inversió en recerca i desenvolupament privada més important de la nostra història.

No es poden entendre de forma separada les grans infraestructures que tenim, com el supercomputador Marenostrum 5, que vam inaugurar fa poc, el projecte del nou sincrotró Alba, o la futura construcció de la planta de preproducció de bateries, l'Innofab, sinó al costat d'una sèrie de projectes que estan en marxa i

que han de tenir continuïtat, de la mateixa manera que hi ha continuïtat institucional, se n'haurà de donar continuïtat per part dels propers governs.

El nou Clínic, que construirem no gaire lluny d'aquí, el nou Trueta a Girona, l'ampliació del parc científic de Barcelona, el que serà el Barcelona Centre de Recerca de Neurociències Aplicades, el Centre de Teràpies Avançades, el Centre de Malalties Minoritàries de Sant Joan de Déu (a pocs metres d'aquí), el nou edifici dedicat a la ciència i a la investigació del Mercat del Peix en tot el gran projecte de la Ciutadella del Coneixement.

Per tant, en l'àmbit econòmic puc afirmar que deixem el país millor del que el vam trobar, amb posicionaments molt sòlids i amb esperança en l'àmbit de la indústria i en l'àmbit de la recerca i el coneixement. Uns fonaments que s'han de seguir cuidant amb capacitat de resiliència i, sobretot, capacitat de generar prosperitat compartida.

Per tant, queda moltíssima feina per fer. Hem d'alinejar aquests objectius de creixement del país amb els reptes de la Unió Europea. En una reunió del Cercle d'Economia, vaig tenir l'oportunitat de traslladar a l'actual presidenta de la Comissió, Europea Ursula von Der Leyen, que a Catalunya no veníem a demanar res a Europa dels assumptes polítics que tenim amb l'Estat, perquè havíem iniciat un procés de diàleg i negociació, molt ultratjat en el seu moment, però que avui tothom el vol protagonitzar. Per tant, encantat que sigui així. Sinó que oferíem a Europa el nostre modest granet de sorra cap als grans reptes del continent.

I des d'aquell Hotel Vela explicava on hi hauria l'ampliació del Supercomputador, on es situaria el Centre de Teràpies Avançades o el Projecte de les Tres Xemeneies. El camí d'Europa cap a la sobirania estratègica en l'àmbit industrial, en l'àmbit tecnològic, en l'àmbit energètic hi ha una contribució a fer des de Catalunya, i tenim grans actius per fer.

El context geopolític d'inestabilitat en altres zones d'Europa, ens permet afirmar que avui tenim una bona posició per avançar en aquest sentit, que ens obligarà a arribar a acords, a formular bons projectes com els que tenim i a fer apostes decidides, que no es poden desvincular de la necessitat de resoldre el finançament de la Generalitat de Catalunya, posar fi a un dèficit fiscal i al dèficit de sobirania per poder decidir des de Catalunya.

Però avui també vull parlar, per acabar aquesta intervenció inicial, d'una qüestió que marcarà aquests dies el debat a les jornades que és la cerca en l'àmbit de la productivitat. És evident que tenim marge de millora. De fet, els diferencials de productivitat d'Europa, amb els propis Estats Units o la Xina, han de centrar el que ha de ser la propera legislatura europea, i aquí a Catalunya hi tenim molt a dir. És

imprescindible la millora de la productivitat per poder sostenir un estat del benestar que té uns reptes demogràfics claríssims. També és necessari un canvi de cultura amb una pèrdua de la centralitat del factor del treball, de les nostres vides, que ens obliguen a repensar les polítiques en l'àmbit de la productivitat.

Hem crescut, però també és veritat que ho hem fet perquè els factors han crescut. Per tant, el factor població ha crescut, el factor treball ha crescut, i ara el que cal és centrar-nos en la millora de l'eficiència. És cert que just després de la sortida de la gran recessió va haver-hi una millora de la productivitat total dels factors.

Caldrà veure les dades definitives del 2023 per veure com es recupera després de la pandèmia, que va ser disruptiva. Ara que tenim clar quins són els eixos, perquè els hem estat treballant aquests darrers 3 anys, i en els anys anteriors, cap on ha d'anar la millora de la productivitat a Catalunya.

En primer lloc, hem de millorar com aprofitem els avenços tecnològica al conjunt de la nostra base productiva. Hem posat en marxa alguns fons, com el fons FITA, per passar de les idees a les patents, especialment en les tecnologies més avançades i des de la recerca bàsica a la innovació. Però també en l'àmbit de la indústria, amb línies que és important que es puguin mantenir, com els 45 milions d'euros en l'àmbit de la Direcció General d'Indústria i inversions productives, que ha permès mobilitzar-ne fins a 250.

En segon lloc, orientar bé les inversions evitant àmbits poc productius i prioritzant els àmbits de recerca, desenvolupament i innovació. Una de les pèrdues més doloroses del rebuig dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya, que va motivar la convocatòria d'eleccions, va ser que no vam poder aprofitar aquest gran increment en àmbit de recerca, desenvolupament i innovació. Haguéssim superat els 1.000 milions d'euros en l'àmbit dels pressupostos de la Generalitat en recerca i innovació aquest 2024. Esperem, doncs, que de cara al 2025 es pugui recuperar aquesta inversió.

Per tant, en primer lloc, tecnologia, en segon lloc, inversió en recerca i desenvolupament, i en tercer lloc, capital humà. Avui, un dels principals colls d'ampolla de les empreses del nostre país, del conjunt d'Europa, i d'altres socis nostres a escala global, com els Estats Units i el conjunt de les economies del que podríem dir el món occidental, és la dificultat de tenir talent suficient i preparat. El capital humà és clau. I a Catalunya hem apostat per la formació professional, fent un salt endavant sense precedents en el nombre de places, en l'impuls de la formació dual, en la planificació d'acord amb els agents econòmics i socials i també en el reforç del prestigi. Era necessari aquest canvi de paradigma.

En quart lloc, l'especialització en sectors econòmics del valor afegit i per això l'aposta per la reindustrialització que aporta un resultat clar.

I cinquè, l'obertura a l'exterior, en un context en què l'economia catalana està fent el tercer canvi en els darrers 40 anys pel que fa a la venda de productes de béns i serveis de Catalunya fora del nostre territori. A partir del 1986 va començar un punt d'inflexió que va culminar l'any 2010, perquè, per primera vegada, les vendes a fora de Catalunya, les vendes a la Unió Europea, superaven les vendes a l'Estat espanyol. Avui, cada vegada més, empreses miren també fora de la Unió Europea, en aquesta nova etapa post-Covid, i crec que això és clarament positiu. Per tant, avenç tecnològic, aposta pel sector del coneixement i la recerca, formació professional, reindustrialització i obertura al món, que són les receptes de l'èxit de Catalunya i els reptes que tenim per endavant.

En conclusió, Catalunya ha de passar d'una economia terciaritzada en sectors de baix valor afegit, a una economia reindustrialitzada i que tingui com a mascaró de proa la recerca i el coneixement. No és una elecció, és l'única via possible. N'estic absolutament convençut. Als anys 90, vam viure una etapa de deslocalització industrial que va ser substituïda per un increment del sector de la construcció i després pel turisme.

Però, avui, el nou escenari geopolític, on els nostres competidors en matèria de localització industrial a Europa tenen una situació de molta més incertesa que no pas nosaltres. Els preus energètics, avui ens fan competitiu, a diferència de les últimes dècades. La forta base industrial de Catalunya, l'aposta per la recerca i coneixement i, sobretot, el fet que alineem els reptes de Catalunya amb els reptes de l'autonomia estratègica europea, crec que ens obren les portes a aquesta nova etapa de l'economia catalana, que és la reindustrialització, que ha de permetre arrelar els llocs de treball, establir salaris dignes i el sosteniment de l'estat del benestar.

Aquesta ha estat la meva manera d'entendre la política econòmica i aquesta és la manera com hem treballat per desenvolupar-la i vull agrair al Cercle l'oportunitat que sempre he tingut de poder-la compartir amb tots vostès, de respondre als reptes que ens llançaven al Govern de Catalunya.

Tenim un país amb moltes oportunitats per davant. La feina feta ha valgut la pena, però, sobretot, el país que seguirem construint entre tots, continua valent la pena.

Moltes gràcies i molt bona tarda a tothom.